

Bivši vojnik se priseća ubistava na farmi Branjevo

Author: [Velma Šarić](#)

"Nema načina na koji možete prebrojati sve ljude koje je ubio svako od nas", kaže pripadnik srebreničkog odreda smrti.

Bivši pripadnik vojske bosansko-hercegovačkih Srba, koji je priznao da je sudelovao u masovnom pogubljenju preko 1,000 bošnjačkih zarobljenika, svedočio je ove sedmice po deseti put pred Haškim tribunalom.

Dražen Erdemović – koji je ovaj svoj iskaz dao kao svedok optužbe na suđenju ratnom komandantu vojske bosansko-hercegovačkih Srba, Ratku Mladiću – priznao je 1998. krivicu za ubijanje kao ratni zločin, nakon čega je bio osuđen na pet godina zatvora zbog učešća u pogubljenju koje se odigralo 16. jula 1995., na farmi Branjevo.

Poslednji je put on svedočio na suđenju bivšem predsedniku bosansko-hercegovačkih Srba, Radovanu Karadžiću. (Više o tome vidi u tekstu "Život srpskog vojnika „uništen“ pogubljenjima u Srebrenici".)

Erdemović je rekao kako se nada da će ovo biti njegovo poslednje pojavljivanje pred Tribunalom, jer uopšte nije lako govoriti "otvoreno o tim stvarima", i jer ga je svedočenje nateralo da se zajedno sa porodicom "preseli i preuzme potpuno nov identitet".

On je ranije izneo procenu da je lično ubio oko 70, od ukupno oko 1,000 do 1,200 muškaraca koji su streljani na farmi Branjevo 16. jula 1995. Rekao je da je pogubljenja izvršio zbog toga što se plašio da će biti ubijen ako odbije naređenje.

Ubistva na farmi Branjevo su deo velikog masakra nad preko 7,000 bošnjačkih muškaraca i dečaka, zarobljenih nakon što je grad Srebrenica 11. jula 1995. pao u ruke bosansko-hercegovačkih Srba.

Tužioci tvrde da je okrivljeni Mladić, kao neko ko je od 1992. do 1996. bio komandant vojske bosansko-hercegovačkih Srba, planirao i nadzirao srebrenički masakr. U optužnici se navodi da je Mladić odgovoran i za zločine genocida, progona, istrebljenja i prisilnog raseljavanja, čime je "doprineo ostvarenju cilja – trajnog uklanjanja bosansko-hercegovačkih Muslimana i bosansko-hercegovačkih Hrvata sa teritorije na koju su pravo polagali bosansko-hercegovački Srbi".

Erdemović je tužilaštvu ove sedmice rekao da su ubistva – koja su izvršili on i sedmorica kolega – trajala "pet, pet i po sati, jer je bilo 15 do 20 autobusa kojima su dovedeni Muslimani".

On je rekao da je zarobljenike dovodio "visok i atletski građen, nešto stariji" vojni oficir, koji se "nikada nije predstavio". Dodao je da bi taj oficir mogao biti Ljubiša Beara, koga je Tribunal 2010. osudio za genocid i izrekao mu kaznu doživotne robije zbog učešća u srebreničkom masakru.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Mladićev advokat Miodrag Stojanović pitao je Erdemovića da li je čuo za glasine po kojima je komandant njegovog odreda, Milorad Pelemiš, bio "plaćen u zlatu i novcu za zločine".

"Čuo sam za to, ali zaista ne znam da li je on ikada dobio novac", kazao je Erdemović, dodajući da on lično "nikada nije dobio nikakav novac za ubijanje".

Stojanović ga je pitao i kako može biti siguran da je toga dana ubijeno "1,000" ili "1,200" Muslimana, pošto je drugi član njegovog odreda, Franc Kos, izjavio da je taj broj bio približno 600 ili 700.

Erdemović je odgovorio da je njegova vlastita procena bila "realistička", ali da "ne postoji način na koji možete prebrojati sve ljude koje je ubio svako od nas".

Branilac je potom pitao da li je Erdemović siguran da je "visok, atletski građen i nešto stariji čovek" izdao naređenje da se ljudi pobiju.

"On je došao u odred i razgovarao sa Branom Gojkovićem, koji je faktički bio lider odreda u toj operaciji, kao i Aleksandrom Cvetkovićem. Gojković je potom došao do [mene], Franca Kosa i Zorana Goronje, a mi smo svi protestovali, tvrdeći da su ubijanja besmislena. Gojković je na to odgovorio: 'Vrlo dobro, ukoliko to ne želite, onda mi dajte svoje puške i stanite odmah pored njih'", prisetio se Erdemović.

U junu 2012., bosansko-hercegovački nacionalni sud za ratne zločine kaznio je Kosa i Goronju sa po 40 godina zatvora zbog učešća u masakru.

Erdemović je ranije posvedočio da mu je Cvetković sugerisao da koristi automatsko naoružanje, kako bi ubrzao proces ubijanja.

Stojanović je, međutim, rekao da je Cvetković – u razgovoru koji je bio vođen u jednom izraelskom zatvoru, gde on čeka da bude izručen Bosni i Hercegovini zbog optužbi za genocid – te tvrdnje odbacio kao "besmislene".

Tužilac Džulijan Nikols je rekao kako to "ne iznenađuje", te kako su "ostali pripadnici odreda, koji su uhapšeni zahvaljujući Erdemoviću, imali malo ili nimalo ličnog interesa da podrže njegovu izjavu".

Nikols je rekao da je razgovor sa Cvetkovićem stoga bio "nepouzdan".

Suđenje se nastavlja naredne sedmice.

Velma Šarić izveštava za IWPR iz Sarajeva.

Location: Balkans
Bosnia and
Herzegovina

Topic: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Focus: ICTY - Ratko Mladić
Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bivsi-vojnici-se-priseca-ubistava-na-farmi>